

Motion till riksdagen 2020/21:792

av **Ola Johansson (C)**

Hemmasittare

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om metoder för att hemmasittare ska återgå till undervisningen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kartläggning av omfattningen av ogiltig frånvaro i skolan och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga stöd till hemmasittares föräldrar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Hemmasittare är de barn som under stora delar av läsåret inte går till skolan. Inte för att de inte vill utan för att de inte förmår eller kan. Det orsakar ett enormt lidande hos barnet som vet att det egentligen borde vara i skolan och inte minst en stress hos föräldern som vet att den har ansvaret för att få barnet dit, men som måste ägna tid åt att se till så barnets vistelse hemma blir dräglig.

Enligt Skolverkets statistik handlar det om 2 000 elever, men mörkertalet är stort. Det kan vara minst dubbelt så många elever som under långa perioder inte går till skolan. Risken för lång bortavaro ökar ju äldre barnen blir och är vanligare i gymnasiet än i högstadiet, och vanligare i högstadiet än i mellanstadiet. Även lågstadiebarn kan vara hemmasittare. Orsakerna till att barnen vägrar skolan kan ofta kopplas till ångest och depression, men även autism och adhd.

Orsakerna finns oftast i skolmiljön, hos klasskamrater, personal eller undervisningen. Ofta behövs insatser från både socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri. Man kan behöva mötas av någon som erbjuder trygghet och struktur vid grinden. Hemundervisning kan vara en lösning. Skolan är skyldig att erbjuda det. Men då handlar det bara om några få timmar i veckan. Bäst vore att barnet får kontinuerlig undervisning varje dag och helst i skolmiljö. Ogiltig frånvaro ska också utredas för att skolan ska kunna hitta orsakerna till frånvaron. Om detta görs på rätt sätt ökar sannolikt möjligheterna att identifiera vad skolan måste göra för att motivera barnet att komma tillbaka.

Det finns exempel på framgångsrikt arbete, exempelvis projektet #jagmed i Katrineholm. Kännetecknande för det är att man koordinerar kontakterna mellan de personer som finns runt eleven, även föräldrar. En annan slutsats är att det inte finns en metod som passar alla. Var och en måste coachas individuellt. Elevens egen delaktighet är en förutsättning för framgången.

Det behövs för det första en ordentlig kartläggning av problematiken. Om det finns en diskrepans på 3 000 mellan Skolverket och SCB gällande antalet hemmasittare förstår man att mörkertalet är stort. Det behövs kunskapsutbyten mellan skolhuvudmännen, såväl de kommunala som friskolor, samt en metodutveckling. Här har Skolverket en uppgift att även involvera föräldrar så att de känner att det är värt att fortsätta stötta barnet i att vilja gå till skolan. Socialförsäkringssystemen behöver ses över så att föräldrar till hemmasittare kan få ersättning under den tid de behöver gå ner i arbetstid, när barnet befinner hemma.

Ola Johansson (C)